

DE VERPLEEGKUNDIGE

06 JUN 2022

NOG 23 DAGEN...

Word nu abonnee!

Opslaan Reacties 0 Delen

Student Corner: 'Het werk van verpleegkundigen is vaak onzichtbaar'

Wat was de rol van verpleegkundigen die in een sanatorium vol tbc-patiënten werkten? Tim Debroyer onderzocht het. Hij won er de **Vernède Scriptieprijs** 2022 mee, die is ingesteld om onderzoek naar de geschiedenis van de verpleging te stimuleren.

Tim Debroyer ontvangt de Vernède Scriptieprijs uit handen van dr. Catharina Bakker (jurylid) en dr. Rob van der Sande (voorzitter Stichting Vernède).

Je scriptie gaat over de opkomst van antibiotica vanaf 1947. En de gevolgen op het leven in het sanatorium. Je hebt geschiedenis gestudeerd. Waarom koos je voor een medisch onderwerp?

'Medische onderwerpen zijn fascinerend omdat er veel zaken in samenkomen die je met elkaar kunt verbinden. Zo heb ik dit onderwerp kunnen koppelen aan de Tweede Wereldoorlog en de opkomst van de verzorgingsstaat. Maar wellicht zit de belangstelling voor medische onderwerpen ook in mijn familie. Mijn beide ouders werken in de zorg. Mijn bachelorscriptie ging over malaria in Congo.

Sanatoria heb ik altijd fascinerende instellingen gevonden. Het waren maatschappijtjes op zich, patiënten verbleven er vaak meer dan een jaar. Mijn begeleider en ik kwamen tot de conclusie dat er na de komst van de antibiotica weinig onderzoek is gedaan naar deze instellingen.'

Je interviewde onder meer vier oud-verpleegkundigen die in het sanatorium van Sijsele hebben gewerkt. Je stelt dat de verpleegkundige een essentiële rol had bij het slagen van de behandeling en de uitroeiing van tuberculose.

'Door de opkomst van de antibiotica in 1947 veranderde de rol van de verpleegkundigen in de sanatoria sterk. Vóór de Tweede Wereldoorlog was de behandeling van patiënten met tuberculose voornamelijk gebaseerd op rust en weinig beweging.

Vanaf 1947 moesten de verpleegkundigen ervoor zorgen dat de patiënten de medicatie meerdere keren per dag strikt innamen. Gebeurde dat niet, dan kon de behandeling mislukken en resistentie optreden. In die eerste jaren hadden de antibiotica echter veel bijwerkingen. Zo kon je er misselijk en zelfs doof van worden.

Patiënten hadden soms het gevoel dat ze zieker werden van de medicatie dan van tuberculose. De verpleegkundigen die ik heb geïnterviewd, zeiden dat ze vaak aan de patiënt moesten vragen om de mond open te doen zodat ze de pil erin konden leggen. En dat ze daarna controleerden of de pil wel was doorgeslikt.'

Onderzoeksvraag: Wat was de invloed van antibiotica op longtuberculose in het sanatorium van Sijsele?

Opleiding: master geschiedenis, KU Leuven

Onderzoek afgerond: September 2021

Meer weten? Mail: tim.debroyer@gmail.com. Of bekijk de pdf van de scriptie op www.zustervernede.nl.

Het onderzoek is verricht door: Tim Debroyer

Die verpleegkundigen waren dan wellicht geen graag geziene gasten bij de patiënten als ze zo'n dwingende rol hadden.

'Dat valt wel mee. Een opvallende conclusie van mijn onderzoek is dat de verpleegkundigen er niet alleen waren voor de verzorging maar ook echt voor het welzijn van de patiënten. Dat is in tegenspraak met veel geschiedschrijving over sanatoria waarin het stereotiepe beeld wordt geschetst van sanatoriumverpleegsters die er enkel waren voor het handhaven van orde en discipline zonder medeleven voor de patiënt. Maar veel verpleegkundigen ontwikkelden een vertrouwensrelatie met patiënten. Dat kwam ook omdat de verpleegkundigen, net als de patiënten, in het sanatorium woonden.

Sommige vriendschappen bleven bestaan na het ontslag van de patiënt. Een van de oud-verpleegkundigen die ik heb geïnterviewd, is getrouwd met een van haar patiënten.'

Wat is het belang van jouw scriptie?

'Ik vind het belangrijk dat de verhalen van met name de verpleegkundigen en de patiënten meer verspreid worden. In archieven over sanatoria zijn vrijwel alleen de stemmen van de artsen en het sanatoriumbestuur te horen.

Uit mijn scriptie blijkt hoe onzichtbaar het werk van verpleegkundigen vaak is. Er wordt wel over verpleegkundigen geschreven maar nooit vanuit de beroepsgroep zelf. Tuberculose was een ernstige ziekte die in de vergetelheid is geraakt. Er wordt vaak vergeten welke zware offers verpleegkundigen hebben gebracht om de ziekte uit te roeien.'

Lees ook deze Student Corners!

Zorgmedewerkers weten niet dat ze morele stress ervaren

Praten over heftige gebeurtenissen geeft rust

Praten over pijn, verergert de pijn

Beeldbellen kan een positief effect hebben op de behandelrelatie

Naasten informeren over de stervensfase gaat vaak goed, maar kan gestructureerder

Verpleegkundigen pakken decubitus aan als het al zichtbaar is

Van één zoute haring kan een hartfalenpatiënt al decompenseren

In het begin dachten we hoe gaan we hier richting aan geven

Verpleegkundigen zijn bang om iemand vals te beschuldigen

Digitale nalatenschap is onder verpleegkundigen nog onbekend

*Je kon dit artikel lezen omdat je een **abonnement** hebt op Nursing*

Reageer op dit artikel Deel dit artikel

Sigrid Starremans

NIEUWS

PREMIUM

Waarom continue monitoring van vitale waardes op de verpleegafdeling nuttig is. Of niet

Hoe haalbaar en nuttig is het om met een sensor continu de vitale waarden te meten op de verpleegafdeling? Nederlandse onderzoekers gingen het na.

NIEUWS

PREMIUM

Verpleegkundigen na 3e golf: 'Ontzettend moe, maar trots op mezelf'

Verpleegkundigen zijn moe, de werkdruk is nog steeds hoog en het werk emotioneel zwaar, maar de meeste verpleegkundigen zijn wel trots op zichzelf na de 3e coronagolf dit voorjaar. Dat blijkt uit de enquête die Nursing onlangs uitstuurde.

